

ZURNAL 22

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 21

• 20. dubna 2012

V čísle:

Vedením FZV byla pověřena Mgr. Věra Vránová, Ph.D. • Karneval APA roztančil svět • Místopředseda Sněmovny diskutoval se studenty PdF • Rozhovor s básníkem • Pozvánka na Music Olomouc 2012 • Studenti se setkali se zástupci EU • Téma: Zřízení Národního parku Jeseníky • Bludný balvan pro Bioinstitut

• **Součástí filmového festivalu AFO, jehož 47. ročník právě vrcholí, byly také diskuse, přednášky a filmy na téma zelená medicína. O léčebných účincích konopí hovořil 17. dubna nositel čestného doktorátu UP doc. Lumír Hanuš (na snímku), který v současné době působí na Lékařské fakultě Hebrejské univerzity v Jeruzalémě. (Více na www.afo.cz)**

-red-, foto -mo- ▶

Z dělostřeleckého skladu vznikne Pevnost poznání. Začala rekonstrukce

■ Symbolicky zařáté sekery se 5. dubna staly oficiálním momentem zahájení proměny bývalého velkého dělostřeleckého skladu v interaktivní popularizační centrum Pevnost poznání. To brzy vyroste v areálu Korunní pevnůstky a stane se olomouckým centrem, nabízejícím populární a zábavnou formou nejnovější poznatky různých vědeckých disciplín, které souvisejí s přírodou a lidským poznáním. Z vojenské stavby tak vznikne moderní komplex odpovídající standardům 21. století. První návštěvníci jej budou moci navštívit už v létě roku 2014.

„Jestliže většina lidí do současné doby nevěděla, co se v areálu Korunní pevnůstky nachází, jsem přesvědčen, že v brzké budoucnosti tomu

tak nebude,” řekl prof. Juraj Ševčík, děkan Přírodovědecké fakulty UP těsně před symbolickým krokem vedoucím ke stavbě Pevnosti poznání. Počítá se, že vznikající interaktivní centrum při-

spěje nejen k rozšíření turistického ruchu v Olomouci, ale mělo by se stát i odpočinkovou zónou pro Olomoučany, v mnohém by jej mohli využívat i žáci základních a studenti středních škol.

Jak uvedla Blanka Krausová, manažerka projektu, objekt bývalého dělostřeleckého skladu bude rekonstruován nákladem osmdesáti milionů korun. „Změní se od základů. Původní zůstane pouze vnější vzhled dřevěné části, které jsou z památkářského hlediska vzácné,” sdělila. Dodala, že v konstrukčních a výrobních dílnách již dnes vznikají první exponáty. Pracuje na nich zhruba padesát lidí. „Chystáme např. ukázky mechanických strojů a hlavolamy, ale také takové exponáty, které by měly být pro Olomouc a v Olomouci skutečným unikátem. Mám na mysli např. zátopový model města Olomouce či koryto řeky, kterým se přichází budou moci projít od jejího pramene až po ústí do moře. Jis-

Dokončení na str. 6

Cena Magnesia Litera putuje k básníku a překladateli z Univerzity Palackého

■ Prestižní české literární ocenění Magnesia Litera získal za sbírku veršů Listonoš vítr Mgr. Radek Malý, Ph.D. Odborný asistent Katedry bohemistiky FF si Literu za knihu pro děti a mládež převzal 4. dubna na Nové scéně Národního divadla v rámci slavnostního ceremoniálu.

„Děkuji porotě za ocenění mé knihy. Rád bych věřil, že tato poezie si své čtenáře najde,” řekl autor při přebírání ceny.

Knížka poezie, inspirovaná procházkami v olomouckých parcích, vyšla v nakladatelství Albatros loni na jaře. Dvaadvacet básní, které tvoří sbírku s netypickým a originálním názvem, podtrhují křehké a „lesní“ kresby výtvarníka Pavla Čecha. Knížku opatřila předmluvou básnička Bohumila Grögerová.

Litera za knihu pro děti a mládež je udělována na návrh poroty jmenované Českou sekcí IBBY, která je součástí Mezinárodního sdružení pro dětskou knihu.

Mgr. Radek Malý se stal laureátem knižních cen Magnesia Litera podruhé. Mezi vítěze této soutěže se zařadil již v roce 2006, kdy získal ocenění v kategorii poezie za sbírku *Větrní (zcestné verše)*.

Na slavnostním večeru v Národním divadle byli vyhlášeni laureáti knižních cen Magnesia Litera ve všech kategoriích. Titulem Kniha roku se

Dokončení na str. 4

Rektor Univerzity Palackého v Olomouci si Vás dovoluje srdečně pozvat na výroční Přednášku významného absolventa, kterou prosloví

prof. MUDr. KAREL INDRÁK, DrSc.

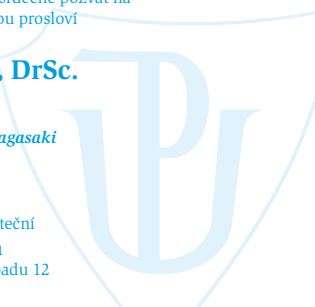
na téma

*Od výbuchů atomových bomb v Hirošimě a Nagasaki k cílené léčbě v hematologii
aneb Všechno zlé je k něčemu dobré*

Přednáška významného absolventa se uskuteční

26. dubna 2012 ve 14.30 hodin

v aule Přírodovědecké fakulty UP, tř. 17. listopadu 12

Vedením Fakulty zdravotnických věd byla pověřena Mgr. Věra Vránová, Ph.D.

■ V souvislosti s rezignací dosavadní děkanky Fakulty zdravotnických věd doc. Jany Marečkové, Ph.D., pověřil rektor UP prof. Miroslav Mašláň, CSc., vedením fakulty od 2. dubna 2012 Mgr. Věru Vránovou, Ph.D. Nynější proděkanka pro studijní, sociální a pedagogické záležitosti a přednostka Ústavu porodní asistence FZV povede fakultu do doby jmenování děkanky na základě návrhu Akademického senátu FZV.

Doc. Jana Marečková, Ph.D., oznámila svou rezignaci 30. března 2012, a to ze zdravotních důvodů (viz také rubrika „Slovo má ...“ na této straně).

Vzhledem k aktuální situaci plánuje nově zvolený Akademický senát FZV urychlené kroky, které by umožnily vyhlášení voleb děkanky a stabilizaci fakulty. Prioritou je podle informací čerstvě zvolené předsedkyně fakulního senátu Mgr. Zdeňky Mikšové, Ph.D., schválení nového Volebního a jednacího řádu AS FZV. „Ten dosavadní obsahuje mnoho nejasností. Budu proto iniciovat ustavení senátních komisí, především komise legislativní, a na přijetí nového Volebního a jednacího řádu urychleně pracovat. Budeme přitom samozřejmě spolupracovat s pověřenou děkankou dr. Vránovou,“ uvedla pro Žurnál UP Mgr. Zdeňka Mikšová, Ph.D. Jak dále připomněla, je přitom možné využít návrh dokumentu, připravovaného a projednaného v minulém období. „Teprve po přijetí nového Volebního a jednacího řádu AS FZV můžeme přistoupit k vyhlášení řízení o návrhu na jmenování děkanky fakulty. Odhaduji, že k vyhlášení volby by mohlo dojít na podzim. Opět se ukazuje, jak chybné bylo rozhodnutí vedoucí k neschválení tohoto důležitého dokumentu v minulém období,“ doplnila Mgr. Mikešová.

Volby do Akademického senátu FZV proběhly ve dnech 22. a 23. března. Na prvním zasedání 10. dubna byli kromě jeho předsedkyně zvoleni také dva místopředsedové – Mgr. Lukáš Merz z řad akademiků a Helena Fichtnerová za studentskou část senátu.

-mav-

SLOVO MÁ...

Vážené kolegyně a kolegové, dámy a pánové, považuji za vhodné vás krátce oslovit v souvislosti s mým rozhodnutím ukončit činnost děkanky FZV. Myslím, že akademická obec i pracovníci univerzity mají právo znát důvody, které mne k tak zásadnímu kroku přivedly. Před dvěma roky jsem začala mít potíže s hypertenzí a v loňském roce jsem se začala léčit s onemocněním štítné žlázy. Vynaložila jsem nemalé úsilí ve snaze propojit odpovědnost a náročnost role děkanky nově založené fakulty s požadavky kladenými na zlepšení mého zdraví. Moc se mi to nedařilo. Po dlouhé době zvažování situace jsem se rozhodla dát přednost zdraví. Fakultě zdravotnických věd chci být i nadále prospěšná vedením doktorského studijního programu Ošetřovatelství, řízením Periodika Profese on-line, realizací výzkumných projektů i publikační činností. Jsem přesvědčena o tom, že od vzniku fakulty v roce 2008 se podařilo vybudovat mnohé. Věřím, že na tyto „začátky“ bude navazovat zdokonalování a ze všech oblastí činnosti nám všem nejvíce přeji splnění vědeckých požadavků a důstojné etablování nelékařských zdravotnických oborů v rámci Univerzity Palackého.

Děkuji Vám za spolupráci a budu se i nadále těšit na viděnou.

Doc. Jana Marečková, Ph.D.

Prezentace indonéštiny na UP. Aktuálně pro velvyslankyni Indonéské republiky

■ Na pozvání Katedry asijských studií FF UP navštívila 4. dubna Univerzitu Palackého J. E. Emeria W. A. Siregarová, mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně Indonéské republiky v České republice, společně se svým poradcem A. Gunturem Setyawanem.

„Chtěli jsme velvyslankyni seznámit se svými úspěchy na poli výuky indonéštiny. Na UP ji totiž úspěšně vyučujeme už dva roky. Výuku vede Mgr. Martina Rysová, doktorandka Katedry obecní lingvistiky FF, která je na Katedře asijských studií současně členkou řešitelského týmu projektu OPVK Čínština pro praxi,“ sdělil Žurnálu UP Mgr. David Uher, Ph.D., vedoucí Katedry asijských studií FF. Jak dále uvedl, velvyslankyně Indonéské republiky přislíbila kurzu indonéštiny podporu ve dvou směrech. Ten první prakticky znamená, že uskuteční přednášku pro studenty kurzu indonéštiny. Na UP pak také proběhne kurz indonéského tance. „V dlouhodobějším horizontu nám J. E. Emeria W. A. Siregarová přislíbila spolupráci při hledání vhodného partnera pro UP v Indonésii,“ doplnil Mgr. David Uher, Ph.D.

V průběhu své návštěvy hovořila velvyslankyně s rektorem UP prof. Miroslavem Mašláňem, poté i s děkanem FF doc. Jiřím Lachem. V hovoru s rektorem UP se především zajímala o možnosti ustavení spolupráce mezi UP a indonéským partnerem, děkan FF UP ji pak seznámil

s představami možné spolupráce. Hovořil o potenciální výměně studentů. Upozornil dále na možnosti studia na FF UP v angličtině i jiných cizích jazycích, o možné spolupráci při vytváření oboru postgraduálního studia Pacifická Asie,

a také o možnosti vzniku bakalářského oboru studia Indonéská filologie, který je ideově plánován ve spolupráci Katedry asijských studií a Katedry nederlandistiky FF UP.

Milada Hronová, foto Marek Otava

Osmý ročník Přeboru UP ve šplhu: jediné šplhání, které mají učitelé rádi

■ Budoucí učitelé tělesné výchovy, studenti FTK i jiných oborů, ale i zájemci z řad veřejnosti měli 3. dubna možnost účastnit se osmého ročníku Přeboru UP ve šplhu na laně. Závod, který zorganizovaly Katedra sportu FTK UP a oddíl sportovní gymnastiky SK UP, absolvovalo čtyřiaředesát mužů a sedmapadesát žen.

„Hlavní soutěž probíhala na čtyřmetrové laně, dívky přitažlivý byl pak zejména šplh na laně osmimetrovém. Letos vůbec poprvé se do této výšky odvážily šplhat i některé ženy. Soutěž tím pro léta budoucí získala nejspíš novou, pátou disciplínu,“ sdělila Žurnálu UP dr. Soňa Formánková z Katedry sportu FTK UP.

Na čtyřmetrovém laně získala ve volném stylu první místo Ivana Chalupová, která vyšplhala v čase 3,99 s. V kategorii mužů byl nejrychlejší na čtyřmetrovém laně bez přírazu Martin Matera s časem 3,83 s. Mužskou kategorii „Open“ závod – 8 m bez přírazu vyhrál Matouš Turek z Frýdku-Místku s časem 9,92 s. V obdobné kategorii, ovšem ve volném stylu a ženské variantě, získala první místo Lucie Pijáčková s časem 14,23 s.

Kromě jedné výjimky jsou všichni držitelé prvních, druhých i třetích míst z Fakulty tělesné kultury.

Text a foto ve spolupráci se Soňou Formánkovou Milada Hronová

STRUČNĚ

■ Katedra výtvarné výchovy PdF byla pořadatelem konference **Výtvarná výchova ve světě současného umění a technologií II**, která se uskutečnila 29. března v Lectoriu Uměleckého centra UP. Jednou z přednášejících byla PhDr. Vladimíra Zikmundová, Ph.D., z Katedry výtvarné kultury Fakulty pedagogické ZČU v Plzni (na snímku vpravo). ■ Vernisáže

výstavy výtvarných prací žáků bilingvní sekce Slovanského gymnázia Olomouc na téma **Francie v Olomouci** byly 2. dubna zahájeny letošní Dny francouzské kultury (viz snímek vlevo). ■ Česko-čínská společnost, pobočka Olomouc a Katedra asijských studií FF zvaly na dvoudenní oslavu čínského **Svátku čistoty a jasu**, která se konala ve dnech 13.–14. dubna.

-red-, foto -mo-

Místopředseda Sněmovny diskutoval se studenty PdF na téma Česká republika a Evropská unie

■ Katedra společenských věd PdF UP uspořádala v rámci projektu *Výchova k demokratickému občanství (cyklus přednášek významných osobností veřejného života)* přednášku PhDr. Lubomíra Zaorálka, místopředsedy Poslanecké sněmovny PČR a stínového ministra zahraničí, jejímž nosným tématem byl vztah České republiky a Evropské unie.

Přednášející přítomné posluchače v úvodu stručně seznámil s fungováním struktur EU (především Evropský parlament a Evropská komise) a následně se zaměřil na otázky související s pozicí a rolí ČR při řešení problémů, s nimiž se EU jako celek aktuálně potýká. Akcentoval prohlubování tzv. dluhové krize v zemích jižního křídla EU a také její negativní dopady z krátkodobého i dlouhodobého hlediska. V daném kontextu mj. zdůraznil, že Řecko či Španělsko (v určitých ohledech také Irsko) jsou příklady zemí, v nichž doposud nebyl v dostatečné míře rozvinut sociální stát (tzv. rudimentární typ sociálního státu), a to na rozdíl od Skandinávských zemí, resp. Německa a Francie, které dokážou negativní důsledky současné finanční krize absorbovat mnohem efektivněji. Paradoxem v daném kontextu zůstává, že je to právě „přebujelý“ sociální stát, který bývá označován jako hlavní příčina vysokých rozpočtových deficitů Řecka, Španělska, Portugalska a Itálie. PhDr. Lubomír Zaorálek se rovněž blížil věnoval otázkám vnímání ČR v rámci EU, nejednotné koncepci a strategii její unijní politiky (rozpory mezi ministerstvem zahraničí, předsedou vlády a prezidentem republiky), a také možnostem, jak a do jaké míry může na

úrovni předsedy vlády, ministrů, poslanců národního a evropského parlamentu ovlivňovat rozhodovací procesy uvnitř struktur EU, a zda tyto kompetence plynoucí z pozice členské země dokáže skutečně efektivně využívat.

V následující diskusi místopředseda Sněmovny odpovídal mj. i na dotazy týkající se aktuálního dění v oblasti školství, včetně problematiky financování vysokých škol, jejich autonomie a v neposlední řadě také možností a perspektiv, které se otevírají před nynějšími vysokoškolskými studenty.

Mgr. Pavel Krákora, KSV PdF UP
foto Marek Otava

Karneval APA 2012: Roztančíme celý svět aneb Cesta kolem světa za jednu noc

■ Přátelé aplikovaných pohybových aktivit, tedy sportu, tělesné výchovy a pohybové rekreace osob se speciálními potřebami se 30. března po roce sešli v prostorách Regionálního centra Olomouc. Proběhl zde tradiční karneval APA.

I pátý ročník této akce s podtitulem „Roztančíme celý svět aneb Cesta kolem světa za jednu noc“ uspořádali studenti Katedry aplikovaných pohybových aktivit ve spolupráci s Katedrou a jejím Centrem aplikovaných aktivit FTK UP.

„Letošní jubilejní ročník charakterizoval jednotlivé kouty světa. Program zpestřilo svým představením Řeč duše občanské sdružení na podporu umělecké a sociální integrace občanů se zdravotním handicapem Bílá holičice. Ve spolupráci s taneční skupinou Rytmus připravili své vystoupení i naši studenti. Celý večer hudebně provázelo vynikající seskupení Pavel Helan band. Jedná se o živý plesový miniorchester, který neokoukaným repertoárem skutečně dokáže roztančit,“ sdělil Žurnálu UP dr. Ondřej Ješina z Katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP. Dodal, že i jubilejní ročník měl své královny a krále karnevalu. „Tentokrát se jimi staly černošky a arabský šejk. APAčem roku se pak stal student magisterského studia Bc. Petr Musálek. Ocenění převzal za

pedagogickou práci a rozvoj APA osob s kombinovaným postižením v Ostravě,“ doplnil dr. O. Ješina. Dodal, že ocenění pracovníka v oboru APA získala a cenu České asociace aplikovaných aktivit si odnesla Mgr. Renata Staňková za rozvoj tělesné výchovy a sportu v oblasti APA. Do karnevalové síně slávy pak za celoživotní přínos APA vstoupil – především v oblasti pohybových aktivit osob se zrakovým postižením – PaedDr. Zbyněk Janečka, Ph. D., vedoucí Katedry aplikovaných pohybových aktivit. Letos byla také udělena speciální cena Centra APA, již získal Roman Kunovjánek za vynikající práci v oblasti sociální péče a sportu osob s mentálním postižením.

Maškarní ples APA, který je každoročně příležitostí pro neformální setkávání zástupců absolventů a řady organizací se zájmem o aplikované pohybové aktivity, včetně zástupců klinických pracovišť, moderoval vynikající Roman Pastorek, známý z pořadu Bludiště.

Milada Hronová, foto archiv karnevalu

Velikonoční svátky očima dětí mateřské školy UP

■ Vůbec první výtvarnou dílnu, která proběhla v Univerzitní mateřské škole, věnovaly děti velikonočním svátkům. V nedávno zrekonstruovaných prostorách bývalých kolejí UP proběhla 2. dubna. Jak uvedla ředitelka školy Taťána Nátěstová, byla to zároveň první akce realizovaná ve spolupráci s univerzitními odborníky v rámci avizovaných nadstandardních aktivit.

Za přítomnosti odborné garance Katedry výtvarné výchovy PdF a pedagogů mateřské školy vyráběly děti ovečku z keramické hlíny. Chystají se jí pod vedením dr. Petry Šobáňové z Katedry výtvarné výchovy PdF vypálit v keramické peci. Děti také dotvářely vlastní kresbou velikonočního zajíčka a velikonoční přání prostřednictvím výtvarné techniky zapouštěním barev do klovatiny.

-map-, foto -mo-

ČKR: Další snížení financí bude pro vysoké školy likvidační

■ Reprezentace rektorů českých VŠ znovu varovala před dalším snižováním příspěvku ze státního rozpočtu pro veřejné vysoké školy, které je plánováno pro nastávající roky. Podle usnesení, přijatém 12. dubna na 115. zasedání Pléna ČKR v Jihlavě, povede k poklesu až o desítky procent. „Česká republika se stává státem, který věnuje na vysoké školství méně než 0,5 % HDP! ČKR shledává takový postup likvidační, zjevně zaměřený proti kvalitě českého vysokého školství a ke škodě konkurenceschopnosti České republiky,“ uvedli rektori. Za nepřijatelné považuje ČKR také další snižování průměrných prostředků na jednoho vysokého školského studenta.

ČKR dále vyzvala vládu, „aby podpořila soustředění budoucích intervencí v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje v jednom operačním programu v gesci MŠMT a aby zamezila fragmentaci podpory těchto oblastí do operačních programů v gesci jiných rezortů. ČKR doporučuje, aby podpora z takového operačního programu byla využitelná na celém území České republiky.“

(Zdroj: <http://crc.muni.cz/>)
-mav-

Cestujeme po kontinentech za hudbou a tancem

■ Písňe z Afriky, Severní Ameriky a Asie spolu s jejich hudebně pohybovými, tanečními, dramatickými a instrumentálními doprovody tvořily náplň dvou workshopů, které pro studenty UP a učitele základních škol uspořádala Katedra

hudební výchovy PdF 4. dubna v rámci projektu FRVŠ 1644/2012. Lektorkou byla v domácím i v mezinárodním kontextu uznávaná Lenka Pospíšilová z České Orffovy společnosti. Svým precizním metodickým vedením dokázala více než čtyřicet nadšených frekventantů

obohatit o praktické zkušenosti v oblasti práce s etnickou hudbou a tancem v hudební výchově na 1. i na 2. stupni ZŠ. Projekt pokračoval 19. dubna na workshopem Lenky Jaborské „Je libo operu či balet?“ věnovaným elementárním hudebně tvořivým činnostem ve vztahu k hudebním, pohybovým a dramatickým formám a jejich vzájemným průnikům.

Text a foto -js-

Radek Malý: Verše mě napadají ze zálohy v nečekaných okamžicích

Listonoš vítr. Básnická sbírka Radka Malého míří ke čtenáři dětskému stejně jako k dospělému. V pořadí už třetí autorova knížka určená dětem voní podzimem, spadáním listů a dušičkovým mrholením. Pedagog, překladatel a olomoucký patriot Mgr. Radek Malý, Ph.D., za ni získal 4. dubna Literu za knihu pro děti a mládež.

Tušil jste, že vyhraje?

O tušení nemůže být řeč, hlasování je přísně tajné a obě knížky nominované s tou mou jsou skvělé. Korektnost hlasování můžu posoudit i z pozice loňského porotce v této soutěži, kam mě česká sekce IBBY nominovala coby odborníka na současnou literaturu pro děti a mládež z Katedry bohemistiky FF UP. Letos jsem si tedy akci vyzkoušel jako soutěžící, ale příští rok se doufám opět vrátím do poroty za kolegy z Ostravy, Brna a Prahy.

Jak jste prožil celý slavnostní večer?

Byl jsem dost nervózní a na rozpacích z moderování Ani Geislerové. Naštěstí byla kategorie knih pro děti a mládež na řadě už jako druhá a moderátorka se mě na nic neptala. Také mi pomohlo, že se s oběma nominovanými „konkurentkami“ z kategorie, s Renátou Fučíkovou i Ivou Procházkovou, znám osobně a nevládl mezi námi svárlivost.

Proč jste zvolil název sbírky Listonoš vítr?

Když mě napadl název Listonoš vítr, podlehl jsem zpočátku dojmu, že jsem jej nevědomky odněkud opsal – coby studovanému literárnímu historikovi se mi takové věci někdy dějí. Koneckonců v knížce samotné jsou přiznané citáty ze Skácela nebo z Rilka. Ale nikde jinde jsem to nabízející se spojení vycházející z dvojznačnosti slova „listonoš“ nenašel. Funguje však jenom v češtině – zkuste si to přeložit do jiného jazyka, kouzlo se ztratí.

Co přinesl „listonoš vítr“ vám?

Konkrétně mně listonoš přinesl sedm velkých archů popsaných tlustým fixem s obrovskými písmeny psanou předmluvou dnes už devadesátileté a téměř slepé básnířky Bohumily Grögerové, která jako dítě strávila několik let v Olomouci.

Cena Magnesia Litera...

pyšní novela Lucemburská zahrada od Michala Ajvaze. Cenu za nejlepší prozaické dílo si odnesl Marek Šindelka za soubor povídek Zůstaňte s námi. Sběrka Krooa krooa zajistila Literu za poezii Radku Fridrichovi. Průvodce kulturním dním a životním stylem v českých zemích 1948–1967 od Jiřího Knapíka a Martina France bodoval v kategorii literatury faktu. Objevem roku se stal Štěpán Hulík se svou knihou Kinematografie zapomnění. Čtenáři ocenili Literu Svěrákovy Nové povídky.

Posláním výročních knižních cen Magnesia Litera je podpora a popularizace kvalitních

Jste spokojený s kresbami, které básně doprovázejí?

Pavla Čecha jsem osobně poznal, až když knížka byla hotová. Znal jsem ale jeho knížky a tušil jsem, že on je pro ty – někdy melancholické a možná místy sentimentální – verše ten pravý protipól. Byl jsem mile překvapen, když nakladatelství Albatros na tuto spolupráci přistoupilo.

Komu z nominovaných autorů byste udělil titul kniha roku?

Michalu Ajvazovi za Lucemburskou zahradu.

Co pro vás poezie znamená?

Poezie je součástí mého profesního života téměř každý den: v Olomouci a Praze vyučuji krom jiného světovou literaturu a literaturu pro děti a mládež a tam všude má poezie své zastoupení. Kromě toho se teoreticky i prakticky zabývám překládáním poezie. Na samotné psaní veršů momentálně nezbyvá čas, energie ani nálada.

Má podle vás poezie šanci uspět v době počítačů, rychlých aut a Facebooku?

Nemyslím, že by poezie měla konkurovat facebooku nebo autům. Jistěže ji dnes více lidí píše, než čte, ale její autoři tak nedělají kvůli úspěchu. A své čtenáře si vždycky najde, o tom jsem přesvědčen.

Čtete svým dětem? Co?

Snažím se je postupně a citlivě seznamovat se svou odbornou knihovničkou aktuální české literatury pro děti. O Velikonocích jsem se prostřednictvím četby dětem vrátil ke knize Čarodějův klubok od Tove Janssonové – tu jsem měl v dětství nejradši.

Jaký je váš vztah k Olomouci? Přestěhovali byste se někdy?

Vztah nekritické závislosti. Nejraději bych z Olomouce nevytáhnul paty, ale profesní a rodinné důvody mě nutí zvažovat do budoucna i stěhování. Uvidíme.

Podzim jako roční období – jak ho vnímáte?

Dovolím si odpovědět úryvkem z autorského doslovu ke knížce „František z kaštanu, Anežka ze slunečnic“, protože platí i pro „Listonoše“: Podzim mi odjakživa voněl nejvíc ze všech ročních dob, jako bych se teprve v září probouzel z letního spánku, a proto i tahle knížka byla vychozená po sklizených polích a vysezená v zahradních kavárnách zapadaných listů.

Jakým způsobem píšete? Sednete si k listu prázdného papíru a intenzivně na básni

Dokončení ze str. 1

knih, původních českých i překladových. Jsou udělovány každoročně v devíti kategoriích, které se snaží obsáhnout veškerou domácí knižní produkci bez ohledu na žánry. Vyhlášovatelem je občanské sdružení Litera ve spolupráci s Akademií věd ČR, Českým centrem PEN klubu, Obcí překladatelů, Obcí spisovatelů, Svazem českých nakladatelů a knihkupců, Českou sekci IBBY a Nadací Český literární fond.

V letošním ročníku prestižní literární soutěže bojovalo o vítězství tři sta dvacet pět knih (viz také www.magnesia-litera.cz).

-lsk-, -mav-, foto na str. 1 -mo-

Mgr. Radek Malý, Ph.D., básník, překladatel, odborný asistent na Katedře bohemistiky FF, držitel letošní výroční knižní ceny Magnesia Litera za knihu pro děti a mládež. Mezi vítězi této soutěže stál již v roce 2006, kdy získal Magnesiu Literu v kategorii poezie za sbírku Větrní (zcestné verše). Je také držitelem řady dalších ocenění – Ceny Jiřího Orteny (2003) za sbírku Vraní zpěvy, Výroční ceny Nadace ČLF v kategorii Původní literatura (2009) za sbírku Malá tma, Čestného uznání rektora UP (2008) autorům vědeckých monografií za publikaci Spásná trhlina. Reflexe poezie Georga Trakla v české literatuře aj. K jeho odborné specializaci patří translatologie, německy psaná literatura z českých zemí, literární expresionismus, literatura pro děti a mládež. Přeložil poezii Georga Trakla, Ericha Kästnera, Rainera Marii Rilka, Paula Celana, Hugo Sonnenscheina a dalších, ze současných básníků např. Karla Lubomířského. Připravil také antologii německé expresionistické poezie Držice v drzých držkách cigarety (BB Art 2007). Spolu s PaedDr. Hanou Mikulenkovou je autorem učebnic českého jazyka a literatury pro první stupeň základní školy (Prodos, 2004), autorského Slabikáře s ilustracemi Matěje Formana (Prodos, 2004). Jako posluchač UP získal v květnu 2000 v Literární soutěži pro studenty UP 2. místo v kategorii drama, o rok později první místo v kategorii poezie. Později byl také jedním z porotců soutěže.

„makáte“ nebo vám jednoduše „skočí do hlavy“?

Spíš ta druhá možnost. U psacího stolu trávím v rámci práce tolik času, že na psaní nemívám chuť. Verše mě napadají ze zálohy v nečekaných okamžicích, většinou za chůze.

Jaké jsou vaše (nejen) spisovatelské ambice a sny?

Jako spisovatel jsem nikdy ambice neměl, považuji se hlavně za učitele, badatele a překladatele. Chtěl bych v brzké době dosáhnout habilitace a nezbáznit se.

Ptala se Lenka Skácelíková, fotoarchiv OK

KRÁTCE:

Oblíbený autor: **Michal Ajvaz**

Oblíbená kniha: **Druhé město**

Oblíbená kapela, muzikant: **Květy**

Oblíbené místo v Olomouci:

Michalský výpad

Oblíbené město v ČR:

Bezpráví – Klopoty v Orlickém podhůří

Oblíbený způsob trávení volného času:

v lese

Oblíbený film: **Růžové sny**

Oblíbený předmět na ZŠ: **Literatura**

(Ne)splněný sen:

Listonoš vítr v bibliofilském vydání

„Slyšet jinak“ s Filharmonií Hradec Králové

Třemi koncerty vyvrcholil 3. dubna dvouměsíční projekt Slyšet jinak s Filharmonií Hradec Králové. Představit bychom jej směle mohli jako v naší zemi zcela unikátní hudebně animační projekt, na kterém participovalo hned několik vzdělávacích a uměleckých institucí: Filharmonie

Hradec Králové, tým Slyšet jinak z Katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty UP (tým SJ se podílí na výzkumu v rámci projektu GAČR č. 408/09/0121) a učitelé spolu s více než 130 studenty a žáky základních a středních škol (ZŠ v Hořiněvesi, ZŠ ve Vrchlabí, Gymnázium v Hořicích, Gymnázium J. K. Tyla v Hradci Králové a Konzervatoř Duncan centre v Praze).

Projekt byl zahájen v lednu tohoto roku dvoudenním seminářem pro učitele hudební výchovy, kteří si pod vedením týmu Slyšet jinak (<http://slysetjinak.upol.cz>) vyzkoušeli celý animační proces, včetně vytváření nových kompozic. Poté v průběhu dvou měsíců pracovali se svými žáky a studenty podle autorských a metodických pokynů na vytváření skupinových hudebních kompozic.

Žáci a studenti se seznamovali s referenčními skladbami (Vít Zouhar: Brána slunce; Tomáš Hanzlík: Křídla a propast) tím, že sami tvořili nové vlastní skladby. Využívali přitom dostupné zvukové a hudební prostředky. Poznávají skladby, které si děti a studenti poprvé vyslechli v podání

Filharmonie Hradec Králové (dirigent Andreas Sebastian Weiser) až ve druhé části koncertů, přede neposlouchali ani nestudovali, nýbrž pracovali s podobnými principy jako sami skladatelé. Jejich vlastní kompozice, jimž patřila první část koncertů, nebyly pouhými remaky existující hudby, neboť vznikaly na základě konceptů, procesů a idejí poznávaných děl, aniž by měly být jejich obtiskem či napodobením. Na rozdíl od tradičního výchovného koncertu se v tomto pojetí animačního programu děti seznamují se skladbami aktivně prostřednictvím elementárního komponování. Projekt upřednostňuje aktivní zapojení menšího počtu dětí před pasivním přijímáním hudby v rámci tradičního výchovného koncertu.

-sj-, foto Gabriela Coufalová

Univerzita vybírá nový systém pro správu elektronických dokumentů

Software pro správu dokumentů DMS a některé doplňky pro univerzitou využívané aplikace představili 10. dubna na Univerzitě Palackého zástupci firem Pontech, WBI a IBM. Systém DMS (Document Management System) má usnadnit akademickým i administrativním pracovníkům na UP práci s elektronickými dokumenty. Stávající systém pro správu dokumentů na UP má řadu omezení, kvůli kterým Komise pro informační technologie na UP a Centrum výpočetní techniky usilují o jeho zdokonalení, nebo nahrazení systémem vhodnějším.

DMS není jen chráněným úložištěm dokumentů přístupným přes webové rozhraní, ale také nástrojem pro oběh, archivaci, správu a práci se samostatnými dokumenty. Ty jsou

tříděny do různých kategorií a DMS definuje procesy, kterými dokumenty procházejí a které se zobrazují různým skupinám zaměstnanců. Tzv. „workflow“ například umožňuje různým pracovníkům dokumenty kontrolovat, vnášet do nich poznámky a připomínky, zapracovávat korektury, schvalovat platné verze apod.

Výběr technického řešení je však jen prvním krokem na složité cestě spuštění ostrého provozu. Je potřeba stanovit procesy, systém naplnit daty, kategorizovat dokumenty, „životní cykly“ dokumentů, oprávnění k jejich zobrazování a úpravám, workflow, přizpůsobení uživatelského grafického prostředí, ale také třeba uvést v soulad role uživatelů s novým Organizačním řádem UP.

-da-

Aktuální vydání Žurnálu+ přináší rozhovor s Bohdanem Pomahačem

Magazín Univerzity Palackého Žurnál+ se v novém čísle, které právě vychází, zabývá tématem cestování a životních cest osobností, jejichž život je s Olomoucí neodmyslitelně spjat. Rektor Miroslav Mašláň se rozhodl bilancovat v půli trati svého funkčního období, chirurg Bohdan Pomahač naopak přibližuje na stránkách „Pluska“ svou práci za oceánem, kde dělá čest nejen naší univerzitě.

Skutečným cestovatelem je univerzitní řidič Jan Kratochvíl, který s desítkami aut najezdil téměř tři miliony kilometrů. O něco méně si pak za volantem „emběčka“ odsloužil student Michal Vičar, který v loňském roce absolvoval cestu kolem světa právě s tímto automobilem. V aktuálním čísle magazínu naleznete články také zaměřené nad cestami českého komiksu s kreslířem a odborným pracovníkem FF UP Tomášem Prokúpkem či přehled největších úspěchů univerzity na poli vědy a výzkumu v posledním půl roce. Odlehčené téma přináší nová rubrika Škola hrou, jejímž cílem je přibližovat studijní obory zábavnou formou. Hned v prvním díle seriálu se tak mohou čtenáři naučit skládat japonské origami.

Naopak již tradičně představuje Žurnál+ vybrané publikace z produkce Vydavatelství UP či sportovní výkony našich studentů a studentek. Mimo to redakce „Pluska“ shrnuje návštěvy významných osobností na univerzitě a zve na kulturní akce, které by si neměl nechat nikdo z akademické obce v následujících měsících rozhodně ujít. Dubnové číslo Žurnálu+ si můžete stáhnout v PDF formátu na www.upol.cz, sekce Ke stažení.

-mar-

MusicOlomouc 2012

Univerzita Palackého a MusicOlomouc, o. s., pořádají ve dnech 23. dubna až 2. května čtvrtý ročník Mezinárodního festivalu soudobé hudby MusicOlomouc 2012. Polystylový a polyžánrový festival soudobé, jazzové, experimentální a alternativní hudby z konce 20. a počátku 21. století je svébytnou paralelou obdobných hudebních festivalů pořádaných u nás i v zahraničí. Přinese konfrontaci českých a zahraničních kompozičních trendů. V interpretaci vynikajících koncertních umělců zazní v regionálních premiérách třídacet kompozic českých i zahraničních skladatelů, z toho dvě skladby v premiéře světové.

Festival bude tvořen šesti koncerty (pět koncertů se bude konat v Olomouci a jeden v Jeseníku) a pěti besedami a přednáškami. Na úvodním večeru orchestru Archioni Plus řízeného Michalem Macourkem se jako autoři a interpreti představí studenti a pedagogové pražské Konzervatoře Jaroslava Ježka. Uvedou mj. kompozici jazzového klavíristy a skladatele Karla Růžičky zkomponovanou přímo pro letošní olomoucký festival, a dále od Milana Svobody Hommage aux Beatles, inspirovanou písněmi legendární britské skupiny. Skladby pro sólový fagot zazní v jedinečném recitálu vítěze soutěže Pražského jara a člena České filharmonie, Václava Vonáška. Jiný laureát mezinárodních soutěží, Karel

Dohnal, se představí nejen jako suverénní klavíretista, ale také jako mim a tanečník v unikátní skladbě Karlheinz Stockhausena Harlekýn (na snímku). Dvojí výročí jedné z ústředních postav světové hudební avantgardy 20. století, Američana Johna Cage (1912–1992), připomene Ostravská banda řízená dirigentem a skladatelem Petrem Kotíkem, která na koncertě nazvaném „Cage+“ zahraje i některá díla jiných skladatelů inspirovaná Cageovou tvorbou. V působivém prostředí Uměleckého centra UP a jeho Kaple Božího Těla uzavře festival koncert komorního sboru Martinů Voices se sbormistrem Lukášem Vasilkem, na němž zazní vokální tvorba sahající od mistrovských opusů Estonce Veljo Tormise a Čecha Jana Nováka až po kreace Američana Bobby McFerrina.

Realizaci festivalu zajišťuje tým pedagogů, doktorandů a studentů Katedry muzikologie FF UP a členů občanského sdružení MusicOlomouc, opírající se o finanční a morální podporu celostátních a regionálních institucí (Statutární město Olomouc, Olomoucký kraj, Ochranný svaz autorský v programu Partnerství, hudební nadace a média).

Podrobný program na www.musicolomouc.cz

-km-

Fotobanka UP je tu pro vás!

Dovoluujeme si upozornit, že pro zaměstnance Univerzity Palackého je na univerzitních webových stránkách <https://foto.upol.cz> k dispozici Fotobanka UP. Tato aplikace umožňuje vybírat z nabídky licencovaných fotografií, určených primárně k propagaci univerzity a jejich výukových, vědecko-výzkumných a uměleckých aktivit. Služba je poskytována zdarma a spravuje ji oddělení komunikace RUP.

-mc-

I. chirurgická klinika FNOL a LF UP
ve spolupráci se SOLEN, s. r. o.,
pořádá kongres

XXIV. Petřivalského – Rapantův den

Hlavní témata programu:

Onkochirurgie, Varia, Válečná chirurgie.

26.–27. dubna, Regionální centrum Olomouc
(Další informace na www.upol.cz/kalendar/.)

Právnická fakulta Univerzity Palackého
pořádá **24.–25. května**
mezinárodní vědeckou konferenci
Olomoucké právní dny 2012

Konference se bude již tradičně odvíjet ve dvou částech; po úvodních přednáškách, kde vystoupí přední čeští a zahraniční odborníci s příspěvky na aktuální problémy českého práva, budou následovat tematicky zaměřené sekce. Pro rok 2012 se organizační výbor konference rozhodl ponechat iniciativu na vedoucích jednotlivých odborných sekcí a nestanovil závazné téma konference.

Podrobné informace na www.opdny.upol.cz.

Katedra němčiny PdF
spolu s Katedrou germanistiky FF pořádají
autorské čtení Friederike Schmöe

Úspěšná německá autorka kriminálních románů bude poprvé číst ze svých knih v Olomouci **ve čtvrtek 3. května od 17.00 hodin v kavárně Amadeus (Václavské nám. 3)**. Autorka je lingvistka a působila řadu let jako docentka na Otto-Friedrich-Universität v Bambergu. Tři účastníci autorského čtení budou vylosováni a obdrží detektivku.

Vstup volný.

Přednáškový večer Spolku lékařů

Další z přednáškových večerů, jehož koordinátorem je prof. Jiří Šantavý, CSc., bude věnován 35. výročí založení Ústavu lékařské genetiky a fetální medicíny LF UP (úplný program najdete na www.zurnal.upol.cz). Koná se **ve středu 25. dubna od 16.00 hodin v prostorách Teoretických ústavů LF UP**.

Katedra sociologie a andragogiky FF UP
a Laboratoř sociálně-vědních výzkumů
si vás dovoluují pozvat na **přednášku**
Michaely Hráčkové Pyšňákové, Ph.D.
(Omnicom Media Group):

Mladí lidé a spotřeba.
Proč je zkoumat? A jak...?

24. dubna od 15.00, v posluchárně 4.09
Třída Svobody 26, 3. patro
www.ksoc.upol.cz

Den fascinace rostlinami

Olomouc se k historicky prvnímu ročníku této celosvětové akce připojí **23. května v Botanické zahradě PŘF UP a Sbírkových sklenících Výstaviště Flora Olomouc, a. s.**

Otevřeno od 8.00 do 18.00, vstup zdarma.

Den GIS v botanické zahradě

Součástí programu budou komentované prohlídky zahrady i skleníků a prezentace prototypu geografického informačního systému BotanGIS.

Informace také na

garden.upol.cz, botangis.upol.cz, flora-ol.cz.

Univerzita Palackého zastoupena na 38. konferenci britské Asociace historiků umění

V prostorách Open University v Milton Keynes se ve dnech 29.–31. března uskutečnila 38. výroční konference britské Asociace historiků umění (Association of Art Historians, AAH). Jediným účastníkem z českých institucí byl PhDr. Martin Horáček, Ph.D., odborný asistent z Katedry výtvarné výchovy PdF UP.

Konference AAH byla rozdělena do 33 sekcí, jejichž témata odrážela aktuální potřeby a zájmy oboru. K účasti na jedné z sekcí byla vyzvána mezinárodní profesionální obec a na základě zaslaných návrhů vedoucí sekcí oslovili vybrané navrhovatele. Dr. Martin Horáček prezentoval v sekci Jiná moderna: Ztracené dějiny architektury (Modernism's Other: Lost Histories of Architecture) příspěvek o české architektuře první poloviny 20. století, nazvaný „Harmonic Impression“ aginst „the Spirit of the Time“: Variety in Traditionalist Approaches in the Architecture of Bohemia and Moravia, 1900–1939. Sekci vedl Alan Powers z Greenwith University a Ayla Lepine z Courtauldova institutu umění v Londýně, další řečníci přišli z jiných anglických pracovišť, ze Spojených států a z Francie.

Vedle odborné rozpravy pokračující též v kuloárech byly součástí nabitého programu exkurze, knižní veletrh evropských a amerických vydavatelů oborové literatury a dvě přednášky určené všem účastníkům (odhadem asi 700 registrovaných, včetně 270 řečníků). První, od filmového producenta a současného kancléře OU Lorda Davida Puttnama, s vážností i vtipem zdůraznila význam umění v lidském životě, v druhé přednášce ředitelka galerie Tate Britain Penelope Curtis představila plány rozvoje této instituce.

Asociace historiků umění, založená v roce 1974, sdružuje profesionály zabývající se ději-

Historikové umění z celého světa o polední přestávce v kampusu Open University v Milton Keynes

nami umění a vizuálními studii, stará se o výuku a popularizaci oboru, vydává mezinárodní renomovaný časopis Art History. Každý rok pořádá výroční kongresy, vždy v místě působnosti významného umělecko-historického pracoviště.

Open University v Milton Keynes vznikla v roce 1969, sídlí v samostatném kampusu a od počátku se soustředila na dálkovou (kombinovanou) formu vzdělávání. V současnosti je největší univerzitou ve Velké Británii, co se týče počtu studentů (uvádí se přes 260 000). Město Milton Keynes, které se nachází asi 80 km severozápadně od Londýna, se začalo stavět teprve v šedesátých letech 20. století a dnes čítá přibližně 200 000 obyvatel.

-mh-, foto archiv konference

Z dělostřeleckého skladu vznikne Pevnost poznání...

Dokončení ze str. 1

tě zajímavý bude také model lidského mozku či některých orgánů. V Pevnosti poznání si tak návštěvník bude moci uvědomit, co vše kolem nás je vlastně věda," uvedla Blanka Krausová. Dodala, že některé z chystaných expozic budou monolitické, jiné se budou měnit. V pláncích je také celá řada akcí, jež by měly zajistit proměnlivost a přitáhnout řadu lidí i opakovaně.

Paralelně s olomouckým Centrem Poznání vznikají podobná návštěvnícká centra také v Brně a Ostravě. Za srovnatelná fungující centra lze dnes považovat plzeňskou Technicii a liberecký IQ park. „Doufám, že budeme lepší! Chystáme planetárium, fyzikální a biologické modely, nebudou zde chybět ateliéry, studia, laboratoře i chemické dílny, v nichž odborníci přiblíží návštěvníkům nejrůznější experimenty a vědecké postupy. Latku máme nasazenou skutečně hodně vysoko," doplnila manažerka projektu Blanka Krausová. Po-

tvrdila, že polovina podlaží bude věnována vojenské historii. „Chceme ukázat, že vývoj vojenství byl a je propojený s vývojem věd. Chystáme tedy ukázky, které jsme souhrnně a pracovní nazvali Život v pevnosti. Zájemcům umožníme seznámit se vlnějí a zábavnější formou s vojenskou historií, např. s tím, jak si tehdy např. stál mladík, který nastoupil vojenskou službu do pevnosti v Olomouci," řekla Blanka Krausová.

Objekt bývalého velkého dělostřeleckého skladu coby díl areálu Korunní pevnůstky byl součástí opevnění města. Pochází z poloviny 18. století a do roku 1995 byl veřejnosti v podstatě utajen. Celý areál pevnůstky podstoupila Armáda ČR statutárnímu městu Olomouc v době, kdy se zbavovala svých nepotřebných objektů. Také objekt dělostřeleckého skladu postupem času velmi chátral a dílo zkázy dokončila v roce 1997 velká povodeň a poté zloději a výtržníci. Doslova blýskat se na lepší časy se začalo teprve v době, kdy objekt získala společnost Muzeum olomoucké pevnosti. Od ní jej UP pak získala se souhlasem statutárního města Olomouc za symbolickou jednu korunu.

Pevnost poznání vzniká díky projektu programu EU VaVpl. PŘF UP, coby úspěšná žadatelka tohoto projektu, tak završí jednu z etap svých snah o popularizaci vědy a vzdělávání hravou a zábavnou formou. Díky evropské dotaci vybuduje Pevnost poznání v hodnotě sto padesát milionů korun.

Milada Hronová, foto Marek Otava

Olomoucký kraj nabízí studentům podzimní stáž v Bruselu

Studenti Univerzity Palackého mají možnost získat cenné pracovní zkušenosti v Bruselu. Zájmové sdružení právnických osob OK4EU, které zastupuje zájmy Olomouckého kraje při EU, jim nabízí pracovní stáž v bruselské kanceláři Zastoupení Olomouckého kraje při EU.

Stáž začne v září tohoto roku a bude trvat celkem šest měsíců. Během pracovního pobytu v Bruselu bude student zapojen do všech aktivit kanceláře a získá přehled o činnosti a úkolech regionálního zastoupení. Bude se pravidelně účastnit seminářů a konferencí v evropských institucích, navštěvovat jiná regionální zastoupení, zajišťovat program pro návštěvy zástupců kraje nebo pomáhat při přípravě prezentačních akcí Olomouckého kraje, které se v Bruselu konají.

Členem OK4EU je Univerzita Palackého, a proto sdružení nabízí studentům humanitních oborů možnost pravidelných stáží. „Podporujeme jak studijní, tak i pracovní výjezdy mladých lidí do zahraničí. Jsme rádi, že k tomu může přispět i OK4EU formou stáží v Bruselu. Tyto zkušenosti mají kladný vliv na profesní i osobnostní růst mladých lidí, zpět se nám vrací velký potenciál, který je třeba pro rozvoj regionu v něm udržet,“ uvádí náměstek hejtmána MUDr. Michael Fischer s tím, že i nadále budou studenti moci pracovat až šest měsíců pro kraj v bruselské kanceláři. Předpokladem jsou dobré jazykové znalosti, denní forma studia na univerzitě a studium humanitního oboru se znalostmi evropské problematiky.

Podle slov současné stážistky, studentky mezinárodních rozvojových studií Blanky Poštulkové (na snímku), která na Zastoupení působí od ledna tohoto roku, je to jedinečná možnost získat zkušenost z evropského prostředí. „Díky

stáži v Bruselu jsem zblízka poznala, jak fungují instituce EU, a seznámila jsem se se zajímavými lidmi. Nedílnou součástí stáže je vyhledávání aktuálních dotačních programů, komunikace s partnery v Olomouckém kraji a asistence při pobytu návštěv z kraje v Bruselu.“

Zastoupení Olomouckého kraje se stará také o propagaci regionu v bruselském prostředí: „Měla jsem možnost zúčastnit se slavnostního uvedení filmu Alois Nebel na Festivalu animovaných filmů. V současné době se podílím na přípravách Czech Street Party 2012 ve spolupráci s dalšími regionálními zastoupeními krajů ČR,“ dodala Blanka Poštulková.

Stáž je financována z prostředků komunitárního programu Erasmus a příspěvku sdružení, které dohromady pokrývají většinu nákladů na pobyt v zahraničí. Přihlášku, která bude obsahovat životopis a stručný motivační dopis (v anglickém jazyce), mohou zájemci posílat do 30. dubna na adresu marie.rakova@upol.cz.

-bp-, foto archiv OK4EU

Ve zdravé Olomouci zdravý zub

Celorepubliková akce zaměřená na ústní hygienu se pod tímto názvem bude letos konat v Olomouci již podruhé. **V úterý 24. dubna 2012 od 9:00 do 18:00 na Horním náměstí v Olomouci** potkáte studenty Lékařské fakulty Univerzity Palackého v bílých pláštích. Souběžně tato akce odstartuje v dalších univerzitních městech České republiky – Praze, Brně, Hradci Králové a Plzni. V Olomouci akci pořádá v odloženém termínu v rámci Akademických dnů UP Sdružení studentů stomatologie ČR ve spolupráci s Klinikou zubního lékařství LF UP pod záštitou rektora UP, děkana Lékařské fakulty UP a ředitele Fakultní nemocnice Olomouc.

Cílem projektu je naučit obyvatele a návštěvníky Olomouce správnou techniku čištění zubů a vyvrátit zažité mýty a polopravdy. Několik desítek studentů Zubního lékařství bude kolemjdoucí v ulicích informovat o důležitosti a správném provádění ústní hygieny, včetně praktického nácviku, který bude probíhat ve stanu připraveném před radnicí na Horním náměstí.

-placená inzerce-

Společný prostor – mezinárodní konference expresivních terapií

Ve dnech 22.–24. března 2012 hostilo Umělecké centrum UP mezinárodní konferenci expresivních terapií Společný prostor. Konference se konala v rámci projektu Expresivní terapeutické metody – cesta ke změně v institucionální výchově, který je realizován pod registračním číslem CZ.1.07/1.2.00/14.0026 a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Vizí organizátorů bylo vytvoření platformy pro setkání a výměnu zkušeností z oblasti arteterapie, dramaterapie, muzikoterapie a tanečně pohybové terapie na jednom místě a ve stejném čase. Tato výjimečná událost přivedla do Olomouce nejen české, ale také zahraniční odborníky, pozvání přijali například Michael Reisman z USA, Kedzie Penfield z Velké Británie nebo Igor Vačkov z Ruské federace.

Dopolední program konferenčních dnů nabídl účastníkům odborné přednášky, odpoledne si vybírali z více než 40 workshopů – mohli se vydat do světa čichu, rozeznat melodické bubny, hledat tajemství tibetských mís a mnohá další. V rámci bohatého doprovodného programu účastníci konference shlédli představení Bohnické Divadelní Společnosti a Divadla bez Domova Bratislava, pomyslnou třešničkou na dortu pak byl společný koncert Lubomíra Holzera a Pavla Fajta.

Účastníci konference ocenili především příležitost k získání nových zážitků, podnětů a informací, „možnosti k setkání se zajímavými lidmi z profese a místo k plodným diskuzím“ a příjemnou a velmi osobní atmosféru. Spolu s organizátory se budou těšit na další setkání ve Společném prostoru v roce 2014.

Oznámení + Pozvánky

8. Symposium a workshop molekulární patologie a histo(cyto)chemie

98. Olomoucký diagnostický seminář české divize IAP

4. Olomoucké dny histologických laborantů

27.–28. dubna, Regionální centrum Olomouc
Celostátní konference s mezinárodní účastí, která je organizována jako setkání odborné veřejnosti z oblasti patologie a onkologie, bude zahrnovat přednáškovou i posterovou sekci. Bližší informace na www.solen.cz/artkey/act-000128-0000.php.

Katedra matematiky PF UP ve spolupráci s Jednotou českých matematiků a fyziků pořádá ve dnech **25.–27. dubna 2012**

v hotelu Flora v Olomouci

17. ročník konference s mezinárodní účastí EME
(Elementary Mathematics Education)
letos pod názvem

Specifika matematické edukace v prostředí primární školy

Na konferenci, která se koná pod záštitou rektora UP prof. Miroslava Mašláně, CSc., a děkanky PdF prof. Libuše Ludíkové, CSc., je přihlášeno více než 100 účastníků z devíti zemí. Budou prezentovat původní výsledky vědeckovýzkumné, odborné a pedagogické činnosti v oblasti elementární matematiky a didaktiky matematiky, zaměřené k využití v teorii i praxi primární školy a v pregraduální přípravě učitelů.

Program a další informace na www.em.eupol.cz.

Katedra fyzikální chemie a RCPTM PíF zvou na **přednášku prof. Petra Pokorného, DrSc.**
(Katedra Nového zákona ETF UK)

Lidský život – dar i závazek

Uskuteční se v rámci 7. ročníku cyklu přednášek „**Současná chemie**“
25. dubna v 15.00 hod.
v aule Přírodovědecké fakulty UP

V rámci OP VK Sociální determinanty zdraví u sociálně a zdravotně znevýhodněných a jiných skupin populace se uskuteční

on-line přenos přednášky prof. Hanse–Joachima Hannicha

(University of Greifswald), významné osobnosti ve výzkumu sociálních nerovností zdraví
Shared Decision making – a participative Approach in Doctor–Patient–communication
25. dubna od 17 hod.

Přenos můžete sledovat v místnosti U3, Univerzitní 22, budova CMTF UP Olomouc, 1. patro nebo se připojit on-line na webových stránkách www.sodezz.upol.cz/online-form. V rámci přenosu z UPJŠ Košice je možná diskuse s přednášejícím. Jazykem přednášky je angličtina.

Olomoucký kraj, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje a Vlastivědné muzeum v Olomouci zvou na výstavu

O moravských zločinech a trestech

Vlastivědné muzeum v Olomouci
27. dubna–16. září 2012

Výstava sestává ze dvou expozic. Autorem libreta expozice Z historie policie a četnictva na Moravě (do roku 1945) je plk. Miroslav Spurný, libreto expozice Z moravského pitavalu (do roku 1939) připravil prof. Jiří Fiala, CSc., z Katedry bohemistiky FF.

Vernisáž výstavy se koná 26. dubna v 15 hod.

Plesová sezona byla letos obzvláště bohatá

V posledních letech je na univerzitě dobrým zvykem, že se kromě Reprezenčního plesu UP a několika fakultních plesů, koná také řada bálů organizovaných studenty nebo studentskými organizacemi. I letos tak měla akademická obec možnost navštívit nějaký ples prakticky každý týden. O tom, že chuť studentů vklouznout do plesových šatů a obleků je nemalá, svědčí i to, že poslední ples se konal až 12. dubna, kdy už je plesová sezona dávno za zenitem.

Naopak první ples se uskutečnil ještě před koncem loňského roku, kdy se v S-cube konal historicky první Krizový ples, za nímž stáli studenti Katedry aplikované ekonomie FF. Po Novém roce se pak se společenskými akcemi už doslova roztrhl pytel.

Svou premiéru si například odbyl tzv. Císařský ples Katedry asijských studií při FF, který se nesl v asijském duchu. Ve stejný den, tedy 23. února, proběhl také 3. Reprezenční ples Divadla Konvikt, který tentokrát našel místo v S-cube. Díky „dekorativnímu týmu“ se klubové prostory překvapivě přeměnily v barevné panoptikum plné divadelních kulís a příjemné hudby, o kterou se postaral big band Swing Machine.

K těm již tradičním plesům patřily bály mediců, právníků, historiků či ples ESN UP pro zahraniční studenty. Zatímco Spolek mediců LF zvolil pro svůj ples prostory Regionálního centra stejně jako studenti FTK, mladí právníci či psychologové upřednostnili tradičně méně formální prostory U-klubu. Klubové prostředí zvolila i organizace ESN UP; o tom, že její ples v Belmondu byl více než vydařený, se můžete přesvědčit také v reportáži na univerzitním YouTube. Přehlídku plesů pak uzavřelo Vysokoškolské katolické hnutí, které přichystalo ples až na 12. dubna. Jejich Studentský ples patří k těm s nejdelší tradicí – již příští rok oslaví své páté narozeniny.

-mar-, foto archiv studentských organizací

Studenti se setkali se zástupci Evropské unie

Na začátku března měli studenti Katedry rozvojových studií Univerzity Palackého v Olomouci a VOŠ CARITAS možnost již potřetí od roku 2010 navštívit evropské instituce. Letošní exkurze, poslední v rámci projektu Zvyšování konkurenceschopnosti a uplatnitelnosti pro studenty rozvojových studií, se tentokrát konala v Bruselu a Haagu. V Bruselu, hlavním městě Evropy, měli studenti příležitost během čtyř dnů poznat chod Evropské unie prostřednictvím debat s jejími zástupci.

Program byl rozmanitý a zahrnoval návštěvu Stálého zastoupení České republiky při EU, Zastoupení Olomouckého kraje a v neposlední řadě také Evropské komise a parlamentu. S ohledem na specializaci studentů byl program zaměřen především na evropskou rozvojovou politiku.

Petr Halaxa z Úseku vnějších vztahů při Stálém zastoupení České republiky studenty uvedl do problematiky rozvojové spolupráce EU a poskytl jim mnoho podnětných otázek pro jejich diplomové práce. Kromě toho také přizval i své kolegy z různých oborů, program tedy byl velmi pestrý. Na Stálém zastoupení studenty vřele uvítal také Jakub Dürr, český velvyslanec a bývalý prorektor Univerzity Palackého. Úlohu stážisty v evropských institucích pak studentům barvitě vylíčila Blanka Poštulková, studentka Mezinárodních rozvojových studií, která v současné době působí v Zastoupení Olomouckého kraje v Bruselu.

Diskuze s Patricem Lenormandem přibližovala roli Evropské komise v rozvojové politice Evropské unie a dotýkala se i aktuálních témat, jako jsou ekonomická krize eurozóny a dynamicky se měnící rozvojový svět. Lenormand pozitivně ohodnotil úlohu ČR v rámci EU 12 (nových členských států) a poznamenal, že české Ministerstvo zahraničních věcí odvádí vynikající práci v oblasti rozvoje a podpory demokracie, podobně jako velké množství aktivně zapojených občanů.

Při návštěvě Evropského parlamentu charismatický europoslanec Nirj Deva z Velké Británie rozpoutal sugestivní debatu o budoucnosti rozvojové spolupráce ve 21. století. Současné trendy přiblížil studentům v zajímavých souvislostech i číslech. Poukázal například na skutečnost, že celkový objem rozvojové pomoci jdoucí z „bohatých“ států do „chudých“ je průměrně 80 mi-

liard euro ročně, zatímco množství peněz, které z rozvojových zemí putuje do evropských bank a daňových rájů, tvoří zhruba desetkrát tolik.

Před odjezdem do Nizozemí také studenti navštívili některé nevládní neziskové organizace působící v Bruselu, a měli tak možnost poznat, jak na danou problematiku pohlíží občanský sektor.

Závěrečná část exkurze proběhla v Haagu, kde studenti absolvovali cyklus přednášek odborníků z holandského Ministerstva zahraničních věcí a pronikli do současné podoby zahraniční politiky jednoho z nejštědřejších donorů v rámci rozvojové pomoci Evropské unie. Exkurzi zakončila návštěva Institutu sociálních studií, se kterým Univerzita Palackého spolupracuje, a tvoří tak atraktivní destinaci pro české studenty.

Ačkoli Petr Halaxa přirovnal vnímání EU prostřednictvím exkurze k tomu, jak „poutník vidí krajinu ozářenou bleskem“, jistě je, že mnohým studentům tato návštěva poodkryla řadu faktů a usnadnil jim orientaci v složitém systému evropských institucí a jejich roli v rozvojové spolupráci.

Kateřina Hradilová, Aneta Holečková
foto archiv autorek

První počín studentského nakladatelství

Literární sborník První škrtnutí je prvním počinem „samizdatového“ nakladatelství Zápalka. Nápad vydávat sborník studentských literárních textů přitom vzešel ze spontánního rozhodnutí Jiřího V. Matyska, Anety Damborské a Ondřeje Pešáka, studentů třetích ročníků různých oborů na Filozofické fakultě. Všichni již mají dostatek zkušeností se psaním i s literaturou. Jiří V. Matýsek jako student filmové vědy a bohemistiky pravidelně přispívá do webového magazínu o filmu 25fps.cz a do filmového časopisu Fantom, zároveň pracuje jako dramaturg pro Pastiche Filmz. Ondřej Pešák, student žurnalistiky a filmové vědy, se v nakladatelství Zápalka specializuje na prózu, a to také proto, že její tvorbě se sám intenzivně věnuje. V současné době dokončil svůj první román a nabízí jej nakladatelům. Jedinou ženou v redakční radě je studentka bohemistiky Aneta Tamborská, která se snaží nacházet ztracená jména české literatury a chce pomáhat novým literárním talentům.

Do sborníku První škrtnutí přispělo devět studentů napříč obory Filozofické fakulty, a to třemi prozaickými texty, poezií, ale i rozhlasovou hrou.

Sborníček textů literárně činných studentů je pro zájemce k dispozici od 10. dubna, a to přímo u redaktorů či přes email nakladatelství.zapalka@gmail.com. Cena jednoho výtisku je deset korun.

-mi-

Profesně poradenské centrum FF zve na seminář

Jaké zaměstnání je pro mě to pravé?

Kurz zaměřený na sebehodnocení, identifikaci kariérových cílů a zpracování kariérových akčních plánů je zdarma a je určen pro studenty všech ročníků.

26. dubna 2012, 15.00–18.00 hod.

třída Svobody 26, budova PŘF, učebna 2.72 (dvorní přístavek)

Registrace na ppc@upol.cz nebo na tel. 585 633 250.

„Přírodu Jeseníků je potřeba chránit. Víc než doposud,“ tvrdí prof. Stanislav Bureš z Katedry zoologie a ornitologické laboratoře PŘF UP

Víte, jak vypadá zvonek vousatý? Stačí si vzpomenout na znak Chráněné krajinné oblasti Jeseníků. Nezměníme-li však dosavadní přístup k ochraně tohoto území, zůstane patrně jen na tomto znaku, neboť ve skutečnosti jej asi zničí kleč. K aktuálnímu stavu ochrany přírody Jeseníků vydalo pětadvacet odborníků z několika přírodovědeckých pracovišť prohlášení, v němž požadují přípravné kroky k realizaci kvalitně propracovaného Národního parku (dále jen NP) Jeseníky. Péče o jeseníckou přírodu pod pomyslnými křídly Chráněné krajinné oblasti je podle nich totiž nedostatečná.

Zachováme toto druhově bohaté a rozlohou malé území?

„Jeseníky jsou specifické už svou polohou. Srovnáte-li je např. s Krkonošemi, jsou umístěny jižněji – prakticky se nacházejí na úrovni Prahy. Mají blíže ke kontinentálnějšímu klimatu a Karpatům. Je důležité také vědět, že se nacházejí v oblasti, kde se v poledových dobách potkaly a také uchovaly druhy, jež pocházejí jak z daleké Skandinávie, z východu z Karpat, tak z jihu z Alp. Z těchto druhů se pak i vytvořily druhy nové, někdy i endemické (vznikly a vyskytují se jen na určitém území) a jejich výskyt a počet je dnes v Jeseníkách skutečně výjimečný. Tyto faktory způsobily nebyvalou druhovou rozmanitost na poměrně malém území,“ říká prof. Stanislav Bureš, vedoucí Katedry zoologie a ornitologické laboratoře PŘF UP.

Prof. Bureš se nedávno podepsal pod Veřejné prohlášení přírodovědců o situaci v Jeseníkách, a to v souvislosti s možným vyhlášením Národního parku Jeseníky. „Narůstají totiž negativní vlivy, které nadobro mohou zničit přírodní hodnoty tohoto území,“ dodává prof. Bureš. Podle něj byly Jeseníky donedávna ohrožovány především imisemi. „Tamní půdy jsou okyselené vlivem dálkového přenosu imisí. Jsou zatíženy toxickými kovy, hlavně olovem, a vykazují sníženou dostupnost vápníku v půdě. Na prosvětlených místech v lesích a pasekách zarůstá vše zahlušující travní buřeň a květnaté alpské louky zahlušuje vitální smilka tuhá a kleč. Chtěl bych ale říci, že problém toxických kovů se netýká jen Jeseníků, ale všech sudetských pohoří, dokonce i slovenských Karpat, Tatry nevyjímaje. Vliv dřívějšího dálkového přenosu a akumulace škodlivin z neodsířených elektráren, hutí a spalování olovnatého benzínu v dopravě – zvláště

za deště a mlh na horách – dnes sice postupně mizí, ale vzhledem k pomalým půdním procesům je náprava změn chemismu půd a humifikačních procesů dlouhodobějším procesem,“ sděluje Žurnálu UP prof. Bureš. „Toto je dluh minulosti, ale existují však další negativní vlivy, které v současnosti ohrožují samu podstatu toho nejcennějšího, co v Jeseníkách máme,“ upozorňuje prof. Bureš.

Co dnes Jeseníky ničí aneb Les už není to, co býval

Velké nebezpečí spočívá ve změnách vegetace. Co to znamená? „Jesenické alpské louky jsou dnes zarůstány převážně smilkou tuhou, která potlačuje druhy kompetičně slabší, často vzácné, jiné traviny, třeba chrostice, znesnadňují obnovu lesa,“ říká prof. Bureš. „Pro nejcennější společenstva Jeseníků, tedy alpské louky, prameniště a bývalé ledovcové kary je však podle většiny biologů dnes hlavním nebezpečím jejich zarůstání borovicí klečí. Ano, ve škole se generace žáků učily, jak je kleč vzácná a chráněná. V Jeseníkách je však nepůvodním invazním druhem vysazeným člověkem v době, kdy byla ochrana přírody v plenkách. Cíl spočívající v podmanění si přírody tedy vzal za své. Kleč se dnes v Jeseníkách projevuje jako typicky invazní druh, který není konkurenčně omezen. Velmi aktivně se rozrůstá, a to nejen prostřednictvím semen, ale hlavně vegetativně. Její větve jednoduše zaroste do země, zakoření a nově vyrostle kousek dál. Postupně tak mizí její stanoviště původních rostlin a na ně vázaných živočichů, třeba i jeseníckých endemitů. Kleč tak každoročně snižuje plochu bezlesí nad horní hranicí lesa, degraduje půdu a po jejím případném odstranění navíc hrozí mineralizace půdy a zpomalení zarůstání vykácených ploch. Pokusy nám naštěstí uká-

zují, že obnova původní vegetace probíhá rychleji, než jsme čekali. Co nejrychlejší odstranění kleče z nejcennějších partií považují za prvořadý úkol ochrany přírody v Jeseníkách. Problémem však je, že i bezlesí je v národních přírodních rezervacích spravováno Lesy české republiky a v dosavadním myšlení většiny lesníků je po generace zakořeněno, že kleč je prospěšná a je ji třeba chránit,“ dodává prof. Bureš.

Podle něj problém spočívá také v obhospodařování lesů. Chybí péče o lesy ve smyslu přirozené dřevinné skladby, různovrstevnosti a vertikální i horizontální stratifikace porostů, především v jedlobukovém a smrkovém vegetačním stupni. „V současné době se při obnově lesa totiž stále upřednostňuje smrk, a to

Prof. Ing. Stanislav Bureš, CSC.: pracuje na Univerzitě Palackého od roku 1992. V roce 1996 se stal vedoucím Katedry zoologie PŘF UP, od roku 1997 vede také Ornitologickou laboratoř PŘF UP, kterou spoluzakládal. Pedagogicky působí v oblastech ornitologie, ekologie chování, aplikované zoologie a evoluční biologie. Odborně se věnuje především evoluční biologii a ekologii ptáků a aplikované ornitologii. Je autorem 70 odborných publikací – z toho 34 s IF – dvou knih, u dalších čtyřech je spoluautorem. Úspěšně vedl sedm doktorandů, řešil tři projekty GAČR a jeden výzkumný záměr. Dosud působil v různých funkcích našich i zahraničních ornitologických společností a v redakčních radách vědeckých časopisů.

bi v místech navrhovaného NP Jeseníky, kde byly holosečně vykáceny původní bučiny. Jemnější způsoby výběrového hospodaření dnes nejsou téměř praktikovány a obavy z kůrovcových kalamit a zatížit i přežití postupy obnovy a pěstování lesů umocňují pomalé změny v myšlení lesníků směrem k pochopení biologických priorit pěstování lesa v národních parcích. Problémem jsou i lobbyistické zájmy myslivecké, kácení lesů za účelem zisku,“ komentuje jeseníckou situaci prof. Bureš.

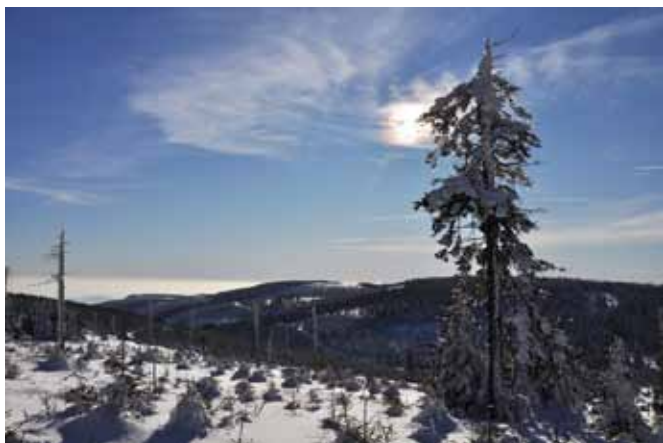
Každému po zásluze aneb Co si kdo zaseje, to si také sklídí...

Podle prof. Bureše popsal stávající situaci výstižně film o Šumavě *Silva Gabreta**. Tento snímek je o procesech fungování lesního ekosystému z biologického pohledu. Je o tom, jak rozdílně rozmanitý přirozený a naopak jednotvárný hospodářský les mění půdní strukturu i vlastnosti půdy. Je o tom, jak většina půdotvorných organismů hyne po holosečném vykácení lesa, kdy na paseku začne pálit slunce. Je také o tom, jak se oblast vinou změny složení půdy velmi problematičtě opětně zalesňuje a jak se snižují ostatní, např. půdo-vodo-ochranné funkce lesa. „Proto, když dnes přijdete do lesa, často narazíte na vysoké traviny, škrábající ostružiníky, jež tvoří hustou buřeň zahlušující mladé stromky. V přirozeném lese je situace zcela odlišná. Když starý strom spadne, většinou se na jeho vývratu a trouchnivějícím kmeni uchytí mladé semenáčky a tráva je nezahluší. Jedná se vždy o malé světliny v celistvém lese, kde k přirozené obnově dochází jednodušeji a z níž vzniká věkově i prostorově stabilnější lesní prostředí,“ vysvětluje prof. Bureš.

Směr je jediný. Vede ke zřízení Národního Parku

Chráněná krajinná oblast (CHKO) Jeseníky v pohoří Hrubý Jeseník vznikla v roce 1969, a to o rozloze 744 km². Do CHKO patří Národ-

Dokončení na str. 10

Chráněná krajinná oblast je označení pro velkoplošné chráněné území nižšího stupně ochrany, než jaký platí pro národní parky. Jedná se o rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, případně s dochovanými památkami historického osídlení. ČR má 25 CHKO. **Národní park** je rozsáhlé území, jedinečné v národním nebo mezinárodním měřítku, jehož značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy. V současné době jsou v ČR 4 NP: Šumava, Podyjí, České Švýcarsko, Krkonošský národní park, projednává se NP Křivoklátsko a diskutuje NP Jeseníky.

Balvany se valí do Olomouce

Žurnál číslo 20 z 30. března otiskl rozsáhlý rozhovor s RNDr. Jiřím Grygarem, CSc., který vznikl u příležitosti jeho únorové přednášky v aule PŘF UP. Astrofyzik a popularizátor vědy v něm o své spolupráci s UP mimo jiné řekl: „Vážím si také udělení 10. přednášky J. L. Fischera UP v roce 2003, které mi umožnilo navázat další osobní kontakty nejenom v rámci Přírodovědecké fakulty, ale též fakult Teologické a Lékařské, takže snad nemine rok, abych v Olomouci na UP nepřednášel.“

Shodou okolností ve stejný den Jiří Grygar coby „mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Strašného Sisyfa“ v žertovném převleku již počtrnácté předal výroční ceny Bludný balvan. Český klub skeptiků Sisyfos je tradičně uděluje „pro zvýraznění přínosu jednotlivců i různých spolků k matení české veřejnosti a rozvoji blátivého způsobu myšlení“. Stříbrný Bludný balvan v kategorii družstev za rok 2011 získala „za podporu iracionálních stránek tzv. ekologického zemědělství“ olomoucká společnost Bioinstitut.

Bioinstitut, o.p.s., byl podle svých webových stránek založen za účelem zastřešení aktivit výzkumu a vzdělávání v ekologickém zemědělství v České republice a v zemích střední a východní Evropy. Jedním ze spoluzakladatelů a partnerů je i Univerzita Palackého. Členkou správní rady Bioinstitutu je prof. RNDr. Jitka Ulřichová, CSc., prorektorka UP pro záležitosti vědy a výzkumu, předsedou dozorčí rady JUDr. Mag. iur. Michal Malacka, Ph.D., MBA, prorektor UP pro komunikaci a další vzdělávání.

Mgr. Pavel Kurfürst, LF UP

„Přírodu Jeseníků je třeba chránit...“

Dokončení ze str. 9

ní přírodní rezervace, které již dnes mají prakticky stejný režim ochrany jako první zóna NP. „Ochrana přírody v CHKO je však v mnoha směrech bezzubá. Ve srovnání s našimi již zřízenými NP je počet pracovníků a rozpočet Správy CHKO mizivý. Chybí především terénní a osvětoví pracovníci. Výkon práva myslivosti a lesní hospodářství je v NP řízeno Správou NP, což umožňuje přirozenější hospodaření v lesích. Je zřejmé, že prosadit zřízení NP Jeseníky nebude za dnešní společenské situace snadné,“ říká prof. Bureš. Současný návrh NP Jeseníky počítá pouze s ochranou toho nejcejnějšího, co v Jeseníkách je. Jedná se o území v rozsahu 188 km². „V návrhu NP jsou pouze horská střediska kolem Pradědu a Červenohorského sedla. NP Jeseníky by stejně jako NP Šumava neměl mít ochrannou zónu. Tou bude okolní stávající CHKO Jeseníky.“

O možném vyhlášení NP Jeseníky se jedná již léta. Svým podpisem pod peticí podpořilo jeho vznik víc než patnáct tisíc lidí. S odkazem na odborný tlak, ale i tlak veřejnosti zřídilo Ministerstvo životního prostředí pracovní skupinu, která se sešla v říjnu 2011. „Stále věříme, že klíč nestihne zarůst to nejcejnější, co Jeseníky mají. Věříme, že ochrana přírody získá od rukou nástroj v podobě Správy NP obsazené fundovanými odborníky, kteří budou řešit prioritní otázky ochrany přírodních hodnot tohoto území,“ uzavírá profesor Stanislav Bureš.

Ve spolupráci s prof. Stanislavem Burešem připravila Milada Hronová, foto archiv prof. Bureše *Film Silva Gabreta: <http://www.youtube.com/watch?v=DFmZmTFRpjo>

Vyjádření ředitelky Bioinstitutu, o. p. s., k udělení ceny Bludný balvan

Český klub skeptiků Sisyfos předával letos počtrnácté výroční ceny Bludný balvan, které jsou udělovány „pro zvýraznění přínosu jednotlivců i různých spolků k matení české veřejnosti a rozvoji blátivého způsobu myšlení“. Bioinstitut byl oceněn tzv. „stříbrným Bludným balvanem“ v kategorii družstev za podporu iracionálních stránek tzv. „ekologického zemědělství“.

V souvislosti s oceněním konstatuji, že si jej „svým způsobem“ vážíme a jsme rádi, že je naše „matení“ vidět.

Na ocenění jsme až dosud nijak reagovali, protože pokud je vědeckým názorem těch, kteří se nás pokoušejí zesměšnit, to, že jedinou cestou k zabezpečení potravinové soběstačnosti a kvality potravin je další intenzifikace za používání hnojiv, pesticidů a GMO, pak je podle našeho názoru další diskuse skutečně zbytečná. Redakce Žurnálu UP nás však požádala o vyjádření a proto na tuto kritiku nyní krátce reagujeme.

O důvodech, které „komitét“ k udělení ceny vedly, jsme se dozvěděli teprve z článku uvedeného na stránkách Klubu skeptiků. Z něj je patrné, že jejich výtky ohledně iracionality se nedotýkají žádné naší konkrétní činnosti, ale napadají obor ekologického zemědělství (EZ) jako takový, což vnímáme jako pokračování mediálních útoků na EZ, kterých jsme byli svědky již mnohokrát v minulosti, a zejména v minulém roce.

Už samotné pojmenování – mluvou skeptiků „takzvané ekologické zemědělství“ – kterému přisuzují výnosný byznys, myslím dostatečně vypovídá o jejich postoji k tomuto oboru. Jeho iracionální stránky pak spatřují zejména v podpoře neúčinných metod a prostředků hospodaření, ekonomických zájmech, doprovázených zavádějící reklamou, zesměšňují principy i příznivce biodynamického zemědělství, certifikované mezinárodně uznávanou známkou kvalita „DEMETER“, kritizují předražené biopotraviny, zpochybňují jejich kvalitu; nabádají k užívání průmyslových hnojiv, pesticidů a GMO.

Jako v každé obecně prospěšné společnosti, také v Bioinstitutu dohlíží na naplňování účelů, ke kterému byla společnost založena, správní rada. Tu tvoří jmenovaní zástupci zakladatelů, v našem případě tedy vědecko-výzkumní pracovníci UP a FiBL a odborníci z oboru ekologického zemědělství – členové svazu PRO-BIO. K uspokojení zakladatelů mohou konstatovat, že vyvíjíme aktivity, které jsou plně v souladu se zakladací smlouvou a předmětem činnosti, ke kterému jsme byli zřízeni.

Rozšíření EZ na více než 10 % z celkové výměry zemědělské půdy v ČR určuje rostoucí význam tohoto šetrného způsobu hospodaření v naší zemi. Podobně je tomu i v celé EU a mnoha dalších zemích světa. V zahraničí i v České republice již bylo publikováno množství odborných a vědeckých výsledků, článků a studií, které se v mnoha aspektech vyjadřují ve prospěch EZ a biopotravin. Již několik informáčních a propagačních kampaní, financovaných státem, propagovalo podloženými argumenty EZ jako šetrný způsob hospodaření s ohledem na složky životního prostředí stejně jako kvalitu biopotravin, která kromě řady zdravotních aspektů spočívá mj. i ve vyšší přidané hodnotě produktů. Možná právě proto, že je rozvoj tohoto oboru v ČR relativně úspěšný, začaly se objevovat, zejména v loňském roce, stále častěji mediální útoky proti biopotravinám. Proto zesměšňování práce Bioinstitutu Českým klubem skeptiků vnímáme jako součást této kampaně. Smutné na tom je, že znovu používají argumenty a mýty, které byly již mnohokrát odborně diskutovány a v řadě případů také vědecky vyvráceny.

Není cílem v této krátké reakci odborně polemizovat s tvrzeními, která na svých stránkách zveřej-

nil Klub skeptiků. Seriózní diskusi se však rozhodně nebráníme.

Ohledně biologicko-dynamického zemědělství bych ráda alespoň ve stručnosti uvedla, že je jednou z nejstarších dosud rozvíjených metod ekologického zemědělství. S jeho produkty se setkáváme i u nás, jsou prodávány pod značkou Demeter. Biodynamici, jak u nás příznivce toho hnutí nazýváme, bývají velmi aktivní a angažovaní lidé, kteří se zapojují do práce v hnutí EZ (například IFOAM) a jejich farmy bývají v zahraničí na velmi dobré úrovni jak po stránce kvality produkce, tak po stránce ekonomické i sociální. Často totiž zaměstnávají handicapované lidi či společensky hůře přizpůsobivé mladistvé, kterým vštěpují základní pracovní návyky a smysl pro povinnost a zodpovědnost – prostřednictvím péče o zvířata a rostliny – směrem k ostatním lidem. V současné době zaznamenává úspěchy i biodynamické šlechtění rostlin a produkce bioosiv. Tento typ zemědělství má napojení i na waldorfské školství, antroposofickou medicínu (využívají např. firmy Weleda a Wala), péči o mentálně postižené (hnutí Camphill – i v ČR) a podobně. Je to životaschopné hnutí, se kterým jsou zájemci o ekologické zemědělství dříve nebo později konfrontováni. Často dochází k nedorozuměním, že některé biodynamické zvláštnosti jsou požadovány v ekologickém zemědělství obecně. Aby bylo možné principům biodynamiky, založeným na antroposofické filosofii, porozumět, vytvořili jsme biodynamickému zemědělství také prostor na našich stránkách, kde poskytujeme souhrnné informace a odpovědi na často kladené otázky ohledně biodynamického zemědělství.

Odbornou i laickou veřejnost informujeme o své činnosti formou výročních zpráv, informace o aktuálně řešených projektech, tématech a publikačních výstupech zveřejňujeme na našich stránkách. Přestože si myslíme, že je za naší činností seriózní práce, která by měla být dostatečným argumentem proti iracionalitě, uvádím krátkou rekapitulaci naší dosavadní činnosti.

Bioinstitut, o.p.s., byl založen v roce 2004 za účelem zastřešení aktivit výzkumu a vzdělávání v ekologickém zemědělství v České republice a v zemích střední a východní Evropy. Spoluzakladateli a partnery jsou Výzkumný ústav pro ekologické zemědělství FiBL Frick, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců Šumperk a Univerzita Palackého v Olomouci.

Naše činnost je zaměřena na podporu rozvoje ekologického zemědělství formou výzkumu, vzdělávání, poskytování informací a osvěty. Úzce spolupracujeme s řadou odborných a výzkumných pracovišť v ČR, jsme nositelem několika výzkumných projektů, zakladatelem a spolupořadatelem mezinárodní vědecké konference o ekologickém zemědělství a spolupořadatelem evropské konference Bioakademie, kterých se účastnily již desítky předních odborníků a politiků z celého světa. Poskytujeme poradenské a konzultační služby v oblasti ekologického zemědělství, ochrany přírody a krajiny a agroenvironmentálních programů v rámci Programu rozvoje venkova. Zaměstnanci a externí spolupracovníci Bioinstitutu jsou akreditovanými poradci v rámci poradenského systému MZe. V rámci publikační činnosti vydáváme odborné příručky a publikace s tematikou EZ a ochrany přírody a krajiny. Bioinstitut je zakladatelem a koordinátorem České technologické platformy pro ekologické zemědělství (ČTPEZ) uznané a podporované MZe, členem FiBL International – Mezinárodní sdružení výzkumných institucí v oblasti EZ, členem asociace ekologických organizací Zelený kruh a členem oborové platformy ekologických nevládních organizací.

Mgr. Pavlína Samsonová,
ředitelka Bioinstitutu, o.p.s.

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLOMOUČ, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velena.mazochova@upol.cz, milada.hronova@upol.cz, <http://www.zurnal.upol.cz>. Ročník 21, 2011/2012. Odpovědná redaktorka: V. Mazochová. Výkonná redaktorka: M. Hronová. Spolupracovníci redakce: O. Martinek, L. Skácelíková. Jazyková úprava: L. Skácelíková. Technická redakce: M. Cyprová. Členové redakční rady: F. Dienstbier, J. Fiala, R. Hanuš, F. Chmelík, J. Chrastina, M. Kolář, M. Malacka, H. Marešová, V. Mihal, T. Opatrný, T. Parma. MK ČR E 12524. ISSN 1804-6754. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 16. 4. 2012. Vychází 20. 4. 2012. Uzávěrka příštího čísla je 23. 4. 2012. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odstěpným závodem Severní Morava, č.j.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.